

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru marșie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografice arhiv., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 50 fl.
rândul cu litere garmend.

Maghiarii și Români.

Revenim asupra articolului domnului deputat Emil Neugeboren, publicat în numărul 90 al ziarului nostru, sub titlul de sus.

Are multă și mare dreptate domnul Emil Neugeboren, deputatul Sibiului, când afirmă, că cu cât se face mai târziu la noi rezolvarea chestiei de naționalitate, cu atât va fi ea mai greu de rezolvat. Ne gândim, cât de ușor se putea face rezolvarea chestiei acesteia înainte cu 30—40 de ani, când nu erau atât de multe și atât de naționaliste nemăghiare din patrie, și anume, în mod foarte simplu, prin punerea în aplicare a legii de naționalități, în care se cuprind dispozițiuni barem în parte mulțumitoare pentru popoarele nemăghiare ale patriei acesteia. Dar astăzi, când legea aceasta, creată anume pentru mulțumirea naționalităților nemăghiare, e atât de ciuruită de dispozițiile altor legi ulterioare, încât nu a mai rămas nimic din ea, decât numai titlul, mai poate fi vorba de executarea ei? Cel mult, poate, de crearea unei noi legi de naționalitate. Dar care e guvernul, care e bărbatul de stat maghiar, care se angajează la așa ceva? Insuși contele Tisza, inițiatorul încercărilor de pace și de înțelegere cu Români, a spus, că opiniunea publică maghiară nu poate consuma ideea executării legii de naționalități. Cu cât mai puțin va putea ea consuma deci ideea compunerii unei legi noi de naționalități, în care să se cuprindă eventual mai multe drepturi pe seama naționalităților nemăghiare, decât se află cuprinse (dar acum toate șterse) în legea încă existentă, dar neexecutată, de naționalități.

E greu deci, foarte greu de rezolvat astăzi chestia de naționalitate la noi, și tot mai greu va fi ea mâne, ori poimâne de rezolvat.

Și totuși ea va trebui să fie rezolvată, mai curând ori, mai târziu, pentru că interesele ale monarhiei noastre, vor reclama în mod întepitor rezolvarea ei. Se vor aduce jertfe din partea celor ce nu prea bucură de jertfese, chiar și din partea Sașilor, și rezolvarea va urma.

Cum? Pe ce cale? Se vor așeză de nou comitatele, formându-se și câteva comitate românești, în cari Români să-și aibă limba lor în administrație, întocmai cum își au Sașii pe a lor, în comitatele săsești. Iar pentru a se putea valora pe deplin Români în comitatele lor, deplin și în comitatele în cari ei vor forma însemnate minorități, se va șterge instituțiunea viriliștilor, și reprezentanțele comitatense vor fi compuse numai din membri aleși, pe temeiul unei legi noi electorale, pusă pe bazele sufragiului universal.

Ei, îi va plăcea domnului Neugeboren o astfel de rezolvare a chestiei de naționalitate, ori mai bine zis, a chestiei române? Nu, sigur că nu, pentru că o astfel de rezolvare i-ar scurta pe Sași în drepturile lor. Iar introducerea sutragiului universal și la cererile municipale, ar fi chiar moartea lor politică.

Domnilor Sași nu le va conveni deci o eventuală împăcare a Maghiarilor cu Români, pentru că oricum să se facă împăcarea, ea nu se poate face decât numai cu mari pierderi pe cari le vor îndura Sașii. Dela ei încă va trebui să căpătăm ceva, ca să fim barem în parte mulțumiți cu situația nouă ce ni se va crea în patria comună. Lucrul acesta îl știu foarte bine compatrioții noștri sași, îl știu foarte bine și domnul Emil Neugeboren, și glasuri se aud din când în când totuși săsești, ca al domnului Neugeboren, că Maghiarii trebuie să se împace cu Români. Natural, că e înțeleasă maghiarimea oficioasă, pentru că cu maghiarimea neoficioasă, cu adevăratul popor maghiar, Români au trăit

totdeauna în cea mai perfectă bună înțelegere.

Cum se înțelegem rostul acestor sfaturi binevoitoare, adresate cerurilor conducătoare maghiare? Cum să înțelegem această îngrijorare a Sașilor față de soarta noastră?

Astfel, că ea e îngrijorarea față de soarta lor proprie. Se tem Sașii, că se poate întâmpla o minune, ca Maghiarii să se împace cu Români, și pentru această eventualitate vreau Sașii să aibă unele puncte de razim, pentru că în cas de necesitate să se poată apropia de — Români, atunci adevă, când soarta și viitorul lor va depinde de delă Maghiari. Ni se fac din vreme ochi dulci, ca să fim cu convenita indulgență față de aceia, cari cu privire la dezvoltarea noastră culturală nu au fost aproape cu nimica mai concilianți și mai marimosi față de noi decât Maghiarii.

Să dovedim afirmarea aceasta? N'avem decât să ne provocăm la bustul nemuritorului G. Barițiu, pe care am fost nevoiți să-l așezăm într-o grădină închisă, fiindcă compatrioții noștri Sași (cum n'ar fi făcut poate Maghiarii) nu ni-au dat nici pe bani un petec de loc în parcul public din fața palatului „Asociațiunii”, ca să-l putem așeza acolo, unde se cuvenea să fie așezat. Și n'avem decât să ne provocăm la faptul, că subvenția dată din partea magistratului orașenesc din Sibiu pe seama școlărilor confesionale gr. ort. române din acest oraș și astăzi aceiași, care era pe vremea când noi eram numai câteva sute în Sibiu, și numai cu câteva sute contribuim la cheltuielile orașului, pe când astăzi numărul sufletelelor românești din Sibiu e de mai multe mii, și zeci de mii fac dările pe cari le plătesc Români în visteria orașului Sibiu. Am cerut urcarea dotației, în proporție cu sumele pe cari noi le plătim astăzi orașului, dar nu ni s'a dat. Nu e aceasta o evidentă împedecare a dezvoltării culturale a

Românilor, deci nu e aceeași vină, care se impută din partea domnului E. Neugeboren Maghiarilor?

Și apoi ce să mai zicem despre extraordinarul zel, cu care poliția săsească din Sibiu se năpustește totdeauna asupra nevinovatului tricolor românesc? S'au confiscat în Sibiu, de pe scenă, în teatru, deci în localitate închisă, corone cu panglice naționale românești, deși coronele erau destinate pe seama artiștilor din România. Au fost oprite, tot pe scenă, brănele cari făceau parte din costumele naționale ale damelor și a fost confiscat praporul, — deci obiect care aparține lucrurilor sfinte bisericești, — cu ocaziunea instalării preotului din suburbiul de jos, pe motiv că e tricolor românesc, tot lucruri deci, pe cari și jandarmeria maghiară tot așa le făcea, ca poliția din Sibiu. Jandarmeria însă poate că nu știe aceea ce conducătorii poliției din Sibiu ar trebui să știe, anume, că colorile naționale românești, așa cum le folosim noi, nu sunt colorile unui stat străin, de ex. ale României, pentru că noi le folosim una peste alta, *orizontal*, pe când statul român le folosește una lângă alta, *vertical*, ci sunt colorile noastre, pe cari le folosim din vremi necunoscute; și ar trebui să știe, că există dispoziție, prin care colorile acestea (roșu-galben-vânt) au fost decretate de colorile ale Ardealului. Vor mai fi poate oameni în Sibiu, cari vor ști, că la anul 1852, când și-a făcut Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Francisc Iosif I. intrarea în Sibiu, casele erau împodobite cu astfel de steaguri, pe lângă steagurile săsești, unguerești și ale casei Maiestății Sale.

Credem deci, pentru că să terminăm, că sfatul binevoitor care se dă Maghiarilor din partea domnului deputat dietal Emil Neugeboren, ca să dea Românilor *terren liber de dezvoltare în cultura lor națională*, sună și la adresa Sașilor, cari încă ar trebui să iee o altă atitudine față de Români cu cari trăesc împreună și

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

Nr. 9. Tonegava, șeful negrilor.

Reasumare. Joe Bigg, vechiu căpitan de corabie, după 40 ani de călătorie pe mare, pe la 1850, se retrage la gura râului River, în Australia. Din corabie face o baracă de apă în care locuiește cu fiica sa Liddy și 5 oameni credincioși. Ocupația căpitanului e să facă comerț de schimb cu Negrii.

El trăiește aci liniștit, în bună prietenie cu semeniile de Negrii din jur și face bună ispravă cu comerțul. Vinde Negrilor rum și alte mărfuri.

Odată i-a bătut la ochi cererea lui Tonegava, căpitanul unei seminții de Negri, de a-i vinde arme și munițiuni. Joe Bigg la început stă la îndoială fiindu-i teamă, să nu le întrebunțeze contra lui; în sfârșit însă îi dă.

La câteva săptămâni o mică flotilă cu Negri vin spre J. Bigg. Spaima micii colonii e mare, când Mitof, șeful altei seminții de Negri, vine și-i cere socoteală pentru armele vândute lui Tonegava, care l-a bătut.

Negrii prin poziția energică luată de J. Bigg pleacă. Nu mult după cele întâmplate cer scut Iack cu alți albi, fugiți din temnițele coloniștilor pedepsii în Van-Diemen. Ei promit ajutor celor de pe corabie, dar în scurt iau poziție dușmănoasă față de aceștia. În sfârșit, cel puțin la aparență, se împacă pentru a se apăra contra lui Mitof, care din nou se apropie.

Ei luptă și îl resping.

Iack și tovarășii se pun pe urmă la chef. Unul din ei se poartă necuviincios față de Liddy și cade mort de glonțul nepotului lui Joe Bigg.

De aci iarăși dușmănie.

Chemat în ajutor Tonegava, acesta vine, dar baraca slobozită de Iack pe apă s'a fost depărtat. Cum corabia era s'ăbită, naufragiul era aproape, și Mitof care sta la pândă cu Negrii lui cât pe aci să pună mâna pe ei.

În momentul critic sosește Tonegava cu flotila lui și-i scapă, omorând și pe Mitof.

Scăpați, Joe Bigg cu ai săi, se întorc în Anglia plini de bogății și petrec restul vieții aici.

Recenziune. Istoria tinde a ne pune în lumină starea înapoată a unor seminții de Negri, la cari razele civilizației încă n'au apucat să străbăte. În general epunerea, ca fond, e interesantă și, din acest

punct de vedere, pentru persoane cu cunoștințe geografice și de popoare, ca mijloc educativ întru câștigarea de nouă descoperiri, e potrivită.

Pentru elevii școlărilor noastre pop. nu va fi atrăgătoare; deoarece ei, deși în cursurile superioare își câștigă oarecari cunoștințe despre toate continentele și popoarele ce le locuiesc, totuși sunt neînsemnate, și nu vor putea trage concluzia pe care o intenționează autorul cărții.

Nici pentru cursul de repetiție și adulții cu puțină carte din acel motiv nu e potrivită, pentru că tot cam la același grad de dezvoltare culturală se află și ei ca și cei din școala de toate zilele.

De aceea în biblioteca pedagogică sau parohială fiind pusă cărticica de față, ea nu va fi cetită.

Pentru elevi din gimnaziu este potrivită. Ei au deja cunoștințele de lipsă, ca să poată pricepe despre ce e vorba, și ca o completare a acelora istorioara de față le va face bun serviciu.

În general istorioara se potrivește mai ales pentru băieții dela oraș; dar și în acel caz cărticica să observe următoarele:

Să facă o trecere potrivită dela cunoștințele generale și cam puțin clare în această direcțiune ale tinerimii, făcând o legătură naturală cu descoperirea că intenționează cărticica s'o facă. Pentru acest scop să

lărgască și cunoștințele geografice ale cetitorului descriindu-i în colorii vii Australia.

Tipariul cărții să fie mai mare și în text să se pună toate chipurile și peisajele cerute pentru a-i forma cetitorului o idee clară asupra lucrului.

Atunci istorioara va deveni mai interesantă.

Nici titlul cărții nu ni se pare potrivit. Rolul principal îl poartă Căpitanul de corabie Joe Bigg; de ce nu i-am zice: „Întâmplările unui vechiu căpitan de corabie”?

Dacă un meșter al condeiului ca Goga, Agărbiceanu etc. ar prelucra-o, istorioara ar putea străbate și în casele poporului nostru.

Nr. 10. Cei doi vânători din preri.

Reasumare. Doi vânători: Sebastian (suedian) și Celden (irlandez) stau în povești într-o colibă aflătoare în mijlocul unei păduri de lângă Misisipi, în America.

Celden spune întâmplări din viața sa. — Fortul Vasington a fost zidit pentru a apăra trecătoarea de acolo contra Indianilor Ohama, cari vânau în acel ținut pricinuind multe neajunsuri Albilor.

După așezarea miliției în fort, un timp oarecare nu s'au arătat pe acolo Ohama; într'o zi însă s'au dat asalt portului, dar au fost respinși.

anume, în interesul lor propriu, pentru oricât de bine să se simtă ei sub aripile ocrotitoare ale actualului sistem de guvernare, — nu putem ști ce aduce ziua de mâine. Vorbele sunt frumoase, și frumos sunt ele puse pe hârtie din partea domnului Emil Neugeboren, dar am dori, ca și faptele să fie aduse în consonanță cu vorbele. Pentru că un lucru ar putea să-l știe compatrioții sași, cu cari de șapte secole trăim împreună, anume, că Românul „fine minte” faptele, fie bune, fie rele, nu vorbele, fie oricât de dulci și de frumoase.

Adunarea generală a „Asociațiunii”.

— Din părerile altora. —

Ziarul „Sieb. Deutsches Tageblatt” din Sibiu aduce în numărul dela 16 l. c. următoarea corespondență din Orăștie despre serbările „Asociațiunii”:

Reuniunea culturală și literară a Romanilor din Ungaria cunoscută sub numirea de „Asociațiune” și-a ținut adunarea generală din anul acesta în Orăștie. Participanții, în număr de mai multe mii, veniseră din toate districtele țării. Reuniunea „Asociațiunea” și-a câștigat mari merite pentru poporațiunea dela țeară în direcția culturii și a vieții economice. Pelângă comitetul central din Sibiu lucrează în această direcție 74 despărțăminte, cari se înmulțesc din an în an. Fiecare despărțământ se ramifică în tot atâtea agenturi, câte comune aparțin cercului lui de activitate. Acestei împrejurări este a se mulțumi, că năzuințele „Asociațiunii” sunt înțelese și de masa poporului, care le sprijinește cu toate puterile. Această a dovedit-o mai grăitor conductul etnografic aranjat cu ocazia acesteia de către despărțământul „Orăștiei”. Căci, cine cunoaște firea în genere greoaie a populației țărănești, va primi o corectă orientare în lucrările „Asociațiunii”, având ocazia să vadă un asemenea conduct festiv, la care au luat parte, mai mult de 30 comune din jur și depărtare într-un număr de vreo 3000 de oameni.

Sub astfel de raporturi adunările generale ale „Asociațiunii” culturale iau forma unor adevărate manifestații naționale, cari au o forță de atracțiune și pentru reprezentanții diferitelor organizații culturale din regatul României. Astfel și de data aceasta veniseră din București cunoscutul novelist Delavrancea și profesorul universitar Arion.

Din raportul anual al „Asociațiunii” reiese, că aceasta lucrează conștient de misiunea ei și cu tot mai mari succese pe toate terenele vieții publice. Asociațiunea administrează de prezent o avere de peste un milion coroane, ale cărei interese se folosesc pentru stipendii și alte ajutoare, cum și pentru înființarea de biblioteci satești. Cu regret trebuie însă să se constateze, că numărul membrilor acestei reuniuni culturale, e foarte mic în raport cu numărul populației. E de tot puțin numărul de 2496 membri pentru o astfel de reuniune răspândită peste țeara întreagă.

În legătură cu adunarea generală s'a aranjat și o expoziție industrială, care a oferit ocazie a admira sirguința și extraordinara destoinicie, cum și priceperea fină artistică a femeilor române. Articolele de

casă, cari erau expuse aici, sunt produse de o adevărată și veritabilă artă populară, cum rar se mai poate vedea la alte popoare în asemenea varietate. Și industriașii români din Orăștie au participat cu produse bune și solide la expoziție.

Pentru partea socială a serbărilor s'a aranjat un concert reușit, care la dorința generală a fost repetat a doua seară. La acest concert a contribuit și cunoscuta cântăreață, doamna Veturia Triteanu și artista pianistă doamna Cella Delavrancea, genială fică a sus amintitului literat...

Orașul Orăștie a fost reprezentat la serbări prin agiul ei primar, dl Iosif Andrae, care la banchet a ținut un toast în limba germană, foarte bine primit de public.

Moartea lui Aurel Vlaicu.

Relațiunea oficială. Eată cuprinsul procesului verbal încheiat de dl D. Cotiga, șeful postului de jandarmi din comuna Bănești.

Proces verbal: Astăzi treizeci și una August anul una mie nouă sute ani treisprezece, orele 5 jum. p. m.

Noi jand. serg.-major Cotiga Dumitru, șeful postului Bănești din secția și compania Prahova, ofițer de poliție judiciară și auxiliar al parchetului tribunalului Prahova.

Astăzi, data de mai sus, pe la orele 5 jum. p. m. din svon public am fost informat că pe șoseaua națională București-Predeal ar fi căzut un aeroplan cu domnul aviator Vlaicu la km. 28, în marginea șoselei, pe teritoriul comunei Bănești.

Transportându-ne imediat la fața locului, unde s'a petrecut accidentul, dimpreună cu mai mulți locuitori din comuna Bănești, unde am găsit aeroplanul jos sfărâmat și cadavrul d-lui Aurel Vlaicu lângă aparat, în pozițiunea următoare:

Cadavrul s'a găsit cu fața în sus, capul la răsărit și cu picioarele la miazăzi, iar brațele întinse în lături, fiind îmbrăcat în cap cu o șapcă de piele roșie, îmbrăcat cu haine nemțești și pe deasupra o haină lungă neagră, de mușama, ear în picioare ghețe galbene cu jambiere;

Examinându-l asupra leziunilor, am observat că ambele picioare erau fracturate și o vânătaie la ochiul stâng;

Apoi făcându-i perchițiie corporală, am găsit următoarele:

Cinci hârtii a una sută lei; una hârtie a douăzeci lei; opt lei argint și cinci bani metal; o monedă de aur a 100 lei franceză; un ceas de argint; un lanț de aur; un portmoneu de piele colorată; un portmoneu de piele neagră; un aprinsibil de țigări în formă de revolver; un briceag cu patru limbi și tirbușon; un pașaport cu Nr. 33.252 din 1913 cu adresa Aurel Vlaicu, București, două hârti în formă de chitanță; una oglindă mică; un contract între ministerul de războiu și d-sa; una chitanță în valoare de cinci mii lei; una chitanță în valoare de una mie două sute lei; una chitanță în valoare de 16.160; una hârtie în valoare de 8000 lei; una scrisoare închisă; nouăsprezece cărți de vizită; o cartă poștală ilustrată; un inel de aur cu diamant; două batiste albe, — și care perchițiie s'a făcut fiind de față dl primar al comunei Bănești.

Înapoiindu-ne la oficiul primăriei Bănești spre a anunța autorităților superioare, în acest timp cadavrul a fost ridicat din ordinul d-lui administrator al plășii Câmpina și pe

din punct de vedere al educației morale sau intelectuale. Istoria ne arată o presupusă întâmplare foarte îndepărtată de cercul nostru de activitate și cunoștințe.

E adevărat, că povestirile de tot felul alimentează fantazia băeților, istoria noastră însă ne face cunoscute nește ciudățenii cu totul străine nouă. Pentru Englezi sau Americani ea poate fi interesantă, pentru tinerimea noastră însă de tot puțin.

Nu află rostul unui motiv care ar cere așezarea ei într-o bibliotecă, menită tinerimei noastre. Poate pentru elevii din școlile medii, dar pentru școala pop. sau adulți la nici un caz, pentru că, repet, ea nu are nici o valoare din punct de vedere al educațiunii.

O istorie care să ne facă cunoscuți cu o întâmplare oarecare din viața poporului nostru, din munții nostri plini de basme, va fi cu mult mai ducătoare la scop.

Dragostea hazlie a unui Irlandez pripișit prin pădurile din America ca vânător de castori cu o Indiană semiselbatică puțin interes va afla la tinerimea noastră.

În general cărticica de față nu poate avea loc în o bibliotecă pedagogică.

(Va urma).

a d-sale răspundere, iar cadavrul a fost transportat la orașul Campina.

Șeful postului jand. Sergent major: (ss) D. Cotiga

Mamei lui Aurel Vlaicu. Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei trimite mamei aviatorului următoarele: „Scumpă Soră! — Ne apropiem cu sială și cu suflet cernit de Tine, cea mai îndurerată mamă din lume, și cercăm noi nemângâiatele a te mângâia pe Tine. Fiul Tău a fost fiul nostru, durerea care sfășie inima Ta, o sfășie și pe a noastră, lacrimile Tale se amestecă cu lacrimile noastre. Credința aceasta și bunătatea Celui de sus să te întărească!” „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei” — Deva, 27 Sept. 1913.

Înmormântarea. Comandantul Pieței București a stabilit următorul program de înmormântare:

Conform ordinului ministerului de războiu, onorurile militare funebre cuvenite decedatului aviar Vlaicu Aurel se fac astfel:

Miercuri 4 Septembrie a. c. orele 4 p. m., la biserica Sf. Gheorghe Nou, unde se găsește depus corpul defunctului, stau următoarele unități de trupe și ofițeri:

1. Un pluton, muzica și toți corniștii din regimentul Mihai Viteazul Nr. 6. sub comanda unui locotenent din acel corp.

2. Una secție pe jos din regimentul 2 „General de divizie Gh. Manu”.

3. Ofițerii și trupa de aviație din batalionul de specialități.

4. Un plutonier și opt oameni călări din regimentul de escortă regală deschid cortegiul.

5. Un plutonier și opt oameni călări din regimentul de escortă regală închid cortegiul.

6. Toate regimentele cu garnizoana în capitală sunt reprezentate prin câte-o delegație din 1 căpitan, 1 locotenent și 1 sublocotenent.

7. După serviciul divin, cortegiul funebru pleacă dela biserica Sf. Gheorghe Nou, la cimitirul militar, unde se îngroapă corpul defunctului.

8. Locot-colonel Mihail D. Ștefan, comandantului batalionului de specialități și corpului de aviație militară, ține o cuvântare.

9. În timpul când se coboară corpul defunctului în groapă, căpitanul Popovici și locotenentul Protopopescu Ștefan dela școala de aviație, fiecare în câte un aeroplan, zboară de asupra cimiterului militar.

Despre înmormântare mai aflăm: A luat parte o mulțime imensă, peste 100.000 de oameni. Un moment sărbătoreț al ceremoniei funebre a fost acela, când reprezentantul regelui Carol, ministrul Harjeu a venit la biserica Sf. George Nou, și a pus pe pieptul martirului medalia de aur a „Virtuții militare”.

Din partea familiei au fost de față: tatăl, mama, fratele și două surori ale decedatului. Mulți delegați din țara noastră n'au putut veni la București în urma măsurilor severe luate la granița ungară din cauza holerei.

Cortegiul a parcurs străzile: Colței, I. C. Brătianu, Vienei, calea Victoriei, strada Carol și calea Șerban Vodă. În tot parcursul, ofițerii școlii de aviație și ai ligii aeriene au executat sboruri deasupra mulțimei și a momântului.

În fruntea cortegiului, după secția din regimentul de escortă regală, urma aeroplanul lui Vlaicu, împodobit cu flori și tras de 4 artileriști călări. Au urmat apoi carele cu cununiile și drapelele îndoliate ale tuturor corporațiunilor.

După ofițerii cari purtau perna de decorații pășea corul societății „Carmen”, cântând cântece funebre, apoi trăsurile cu clerul, carul funebru, având de dreapta și de stânga cordoane de jandarmi, apoi părinții, fratele și surorile, feciorii din Binișii și un public enorm.

Discursuri au fost rostite în biserică de Arhiereul Teofil, de generalul Harjeu în numele regelui și al armatei, Bărbulescu în numele Ligei, și locot.-colonel Mihail în numele școlii militare a aviațiune. La scara bisericii a cuvântat asesorul consistorial Lazar Triteanu: în fața palatului postelor au vorbit: profesorul universitar Ursu, Dr. A. Vlad, I. Nicolau, ear în fața momântului Dr. I. Nițescu, în numele presei.

O companie din batalionul de specialități a dat onorurile la coborârea în momânt, ear muzica militară a intonat imnul național.

Corespondență din Viena.

Viena, 14 Septembrie 1913.

Președintele meserieșilor români din Sibiu, dl Victor Tordășianu, a fost nevoit a petrece câteva săptămâni într-un spital din Viena pentru a-și căuta de sănătate. Dsa fiind pe deplin restabilit, voia să plece pe neobservate acasă, însă dl președinte al meserieșilor români din Viena prinzându-i de veste i-a pregătit o frumoasă surpriză aranjând o bine reușită convenire socială în onoarea dsale.

Sâmbătă în 13 l. c. românii s'au întrunit în restaurantul Rupert (I. Iohannesg. 2—4) la orele 8 seara. Sala bine aranjată abia a putut cuprinde publicul numeros, care și-a făcut apariția. Au fost de față aproape toți membrii coloniei române, un frumos număr de dame, ofițeri, etc. iar meseriașii din loc s'au prezentat în număr complet.

Dl Vitencu, președintele „Clubului Român”, a ținut o scurtă și bine simțită vorbire introductivă salutând pe cel mai valoros președinte al meserieșilor, dl Victor Tordășianu, apoi binevenitează pe membrii prezenți și în special pe reprezentanții diferitelor societăți românești din loc.

Dă cuvântul dlui Dr. Lazar Popovici. Dsa într-un discurs mai lung stăruiește asupra însemnătății meseriilor și relevează meritele nepertoare, pe cari dl V. Tordășianu le-a câștigat muncind neîntrerupt cu zel și desinteres pentru crearea clasei de mijloc, această parte integrantă și absolut indispensabilă a corpului națiunii române. Dl Dr. L. Popovici ridică poculul în sănătatea dlui Tordășianu.

Dl protopop P. Boldea ia cuvântul în numele societății bisericești. Amintește de ocazia rară de a putea saluta în mijlocul nostru un bărbat, care a lucrat cu atâta stăruință pentru a aduce la realizare una dintre chestiunile cele mai arzătoare, crearea clasei de mijloc, o chestiune, care trebuie să preocupe pe fiecare cărturar român. Dl protopop amintește de meritul pe care îl au dnii Dr. L. Popovici și Dr. Iuliu Crișan, la restabilirea sănătății dlui Tordășianu și ridică poculul în sănătatea acestor doi medici.

Dl Dr. Iuliu Crișanu vorbește în numele „României June”, rugând pe dl Tordășianu ca membru onor al acestei societăți să primească espresia de admirație pentru munca sa îndelungată, depusă pe altarul unei cauze atât de de importanță pentru noi. Vorbește de diferențierea socială anormală, care află loc la noi. Sus e clasa de intelectuali, jos o clasă țărănească. Succescenta pentru intelectuali o dă direct poporul, pe când la alte neamuri o dau meserieșii. Numai prin meserieși și industrieși vom avea capitalul necesar, pentru a putea da o luptă de desrobire economică și politică. Încheie prin propunerea de a trimite o telegramă la adresa doamnei Tordășianu.

Dl Aurel C. Popovici, vechiu prietin al dlui Tordășianu, își reamintește ceasurile plăcute pe vremea când amândoi își petreceau vremea în redacția „Tribunei” vechi. Dl Tordășianu făcea pururea haz și era mare plăcere a fi în societatea lui. Dsa însă a observat că sub această fire glumeață se ascunde o forță rară de muncă, energie neînfrântă și o dragoste mare pentru cauza în a cărei serviciu se pusese cu 20—25 ani înainte. Azi vedem rezultatele frumoase, răsarite pe urma acestei munci.

Meserieșii români din Sibiu au casa lor proprie, fonduri pentru ajutorarea învățăcelilor și calfelor de meserie. Să nu uităm că meseria e un plug de aur, și la popoarele străine capitalul în mare parte nu se află în mâna carturarilor, ci în mâna clasei de mijloc. Îmbrățișarea tuturor breslelor a devenit un e indispensabil. Încheie prin a recomanda meserieșilor pe dl Tordășianu ca o pildă vie de vrednicie, muncă, cinste și perseverență.

Dl Nicolă salută pe dl Tordășianu în numele meserieșilor români din loc, cari se vor gândi întotdeauna ca la cel mare binefăcător al lor.

În sfârșit se anunță la cuvânt dl Tordășianu. Dsa își cere scuze, că în urma slăbiciunii fizice, de care e stăpânit în urma boalei, nu poate răspunde așa după cum ar dori. Dsa declară că în primirea măgulitoare, care i s'a făcut, nu vede o manifestare față de persoana dsale, ci o manifestare față de însăși cauză, de a cărei sfântenie sunt adanc pătrunși toți cei de față. Speră, că va avea și pe viitor puterea de a lucra și mai departe, nutrind convingerea că munca dsale nu e înzădar. Mulțumește tuturor celor prezenți pentru clipele plăcute, ce le-a petrecut între noi și propune trimiterea unei telegreame de încurajare aranjatorilor expoziției industriale românești din Orăștie.

Corul meserieșilor ne-a delectat cu frumoase cântări și doine românești sub conducerea dlui Ioan Maer.

La sfârșitul părții oficiale s'au cetit cele două telegrame cu următorul text:

„Dnei Tordășianu în Sibiu:

„Românii adunați să sârbeze prezența iubitelui DVoastre soț în mijlocul lor, Vă trimt expresia sentimentelor de stimă și urări de bine, pentru ca împreună să sâjungeți împlinirea idealurilor frumoase, în a căror serviciu V'ati pus cu atâta stăruință.”

„Dlui Adrian Cristea, președintele espozității industriale, Orăștie:

Românii întruniți în cinstea dlui Tordășianu Vă felicită călduros și Vă dorește isbândă deplină la frumoasa DVoastre întreprindere. Trăiască industria română!”

In sfârșit ași dori să adaug, că dl Tordășianu nu are merite numai pentru meserieși. D-sa e unul dintre conducătorii societății agricole și a reuniunii de înmormântare. D-sa a aranjat diferite espoziii agricole de industrie casnică, asemenea și espoziii de copii, pentru cari poporul a manifestat un deosebit interes. Meritul de a înființa bănci sătești (Raiffeisen) în comitatul Sibiului și Făgărașului revine în bună parte peste tot dlui Victor Tordășianu.

Corespondent.

Conferențele preoțești.

Convocare.

In urma ordinului Preavenabilului Consistor arhidiecezan din 21 Iulie 1912 Nr. 7432 Bis. convoc pe onorații preoți din protopresbiteratul Ungurașului la conferența anuală preoțească, pe Duminecă în 22 Septembrie (5 Octombrie) a. c., la 8 ore a. m. în comuna Dol, cu următorul

PROGRAM:

1. Serviciul divin, cu invocarea Duhului sfânt, la 8 ore a. m. celebrată de preoții: Iuliu Chiffa din Hida, Georgiu Olariu din Stina și Ioan Pop din Bălan. Predica ocazională o va ține preotul Iuliu Chiffa.
2. Deschiderea conferenței prin protopresbiterul tractual în localul școlii confessionale, apoi alegerea biroului și constatarea celor prezenți.
3. Citirea rezoluțiilor consistorului din 2 Aprilie a. c. Nr. 14,542 bis. și a celei din 11 Decembrie 1912, Nr. 14,544 bis. din 1912.
4. Citirea lucrării: „Inființarea și administrarea reuniunilor de înmormântare ale preoției tractuale Unguraș”, lucrată de parohul G. Vlaicu din Păușa.
5. Citirea lucrării: „Ce izvoare nouă de venit s'ar putea afla pentru îmbunătățirea stării materiale a preoției”, lucrată de parohul Emil Miclea din Baica.
6. Discuție asupra acestor lucrări, asupra serviciului divin îndeplinit și asupra predicii ținute.
7. Alegerea comisiei pentru stabilirea lucrărilor conferenței viitoare, hotărârea locului unde să se țină, designarea preoților cu celebrarea serviciului divin și ținerea predicii ocazionale.
8. Preoțimea va prezenta certificatele despre mărturisirea făcută în anul curent.
9. Propuneri. Inchiderea conferenței. Fizeș-Sânpetru, 6 Septembrie n. 1913. Pavel Roșca, protopop.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

In conformitate cu ordinul Preavenabilului Consistor Nr. 3642/913 convoc prin aceasta pe învățătorii dela școlile noastre din protopopiatul Sibiului și Agnita la conferența cercuală, care se va ține la 25 și 26 Octombrie (7 și 8 Noembrie) a. c. în Sibiu (școala centrală gr.-or. rom.) pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Invocarea duhului sfânt în biserică catedrală la ora 8.
2. Discurs de deschidere din partea omisrarului consistorial despre: Limba maghiară în școlile noastre confessionale.
3. Metodele după cari s'a predat și apă cari se predă astăzi limba maghiară școlile noastre, de Ioan Vițelariu, învățător în Poplaca.
4. Limba maghiară în clasa I-ă (lecție practică și o scurtă tractare teoretică în legătură cu planul de învățământ), de Eugen Muntean, învățător în Agnita.
5. Limba maghiară în clasa a II-a (lecție practică și o scurtă tractare teoretică), de Nicolau Bogdan învățător în Nucet.
6. Limba maghiară în clasa a III-a (lecție practică și o scurtă tractare teoretică) de Constantin Măhara, învățător în Altina.
7. Limba maghiară în clasa a IV-a (lecție practică și o scurtă tractare teoretică), de Ioan Belășcu, învățător în Loamneș.

8. Limba maghiară în clasa a V (lecție practică și o scurtă tractare teoretică), de Ioan Porcea, învățător în Bărghiș.

9. Limba maghiară în clasa a VI-a (lecție practică și o scurtă tractare teoretică), de Simion Borțan, învățător în Slimnic.

10. Manualele de limba maghiară din școlile noastre și modul lor de întrebuintare, de Iosif Gligor, învățător în Bendorf.

11. Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințelor art. de lege XXVII din 1907 cu privire la propunerea limbii maghiare, ținând în același timp seamă de scopul general al învățământului și de caracterul special al școlilor noastre. (Pentru tema aceasta vezi circulația no. Nr. 3642/913).

12. Mișcarea pedagogică literară din ultimul an școlar, de Ioan Dragomir, învățător în Boița.

13. Învățătoria noastră și mișcarea cooperativă, de Șerban Cioran, învățător în Reșinar.

14. Raport despre starea învățământului din ambele protopopiate, făcut de comisia permanentă.

Conform pct. 10 din Regulamentul pentru conferențele învățătoarești toate lucrările vor trebui trimise comisiei permanente, cu cel puțin 8 zile înainte de conferență.

Sibiu, 3 Septembrie 1913.

Dr. Onisifor Ghibu
comisar consistorial.

NOUȚĂȚI.

Distincție. Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru a acordat Alteței Sale regale principesei Maria a României ordinul marea cruce Elisabeta, pentru activitatea dezvoltată în îngrijirea soldaților imbolnăviți de holeră.

Impotriva grevelor. În congresul socialiştilor, întruniți la Jena, s'a desbătut în ședința de Marti asupra grevelor generale. Oratorii, în cea mai mare parte, au accentuat că în actualele împrejurări economice greva nu poate avea rezultatele dorite. O grevă generală, a declarat un vorbitor, este susținută numai de oameni, cari n'au nimic de lucru și nimic de pierdut.

Anunț. Se aduce la cunoștința p. t. nostru public, că în cursul complementar împreunat cu școala civilă de fete a „Asociațiunii”, în care se primesc eleve absolvente de patru clase civile (secundare), ori și cu clase mai puține dacă au împlinit vârsta de 15 ani, se va preda în acest an școlar și un curs de dantelărie în legătură cu lucrul manual, prin d-șoara Lucreția Iosif, absolventă de școala industrială de stat din Cluj și de cursul de dantelărie din Praga, ca bursieră a „Asociațiunii” din donațiunea marelui binefăcător: Vasile Stroescu. Didactul e 5 cor. pe lună. Pentru elevele care doresc să fie adăpostite în internatul școlii „Asociațiunii” se susțin condițiunile publicate, adică: taxa anuală a internatului 550 cor. și didactul 50 cor., împreună 600 cor. pe an. Inscriserile se fac la direcțiunea școlii de fete a „Asociațiunii”. Sibiu, 15 Septembrie 1913. Direcțiunea.

Dela serbările culturale din Orăștie. Privitor la expoziția organizată cu prilejul serbărilor Asociației, facem, la cerere din parte competentă, următoarele îndreptări la raportul din numărul trecut al ziarului nostru: Expoziția meseriașilor a aranjat-o dl Adrian Cristea, funcționar la „Ardeleana” și Ioan Ciontea conducător de tipografie. Expoziția atelierului de țesătorie, au aranjat-o doamna Victoria Erdélyi n. Bardosi și d-șoara Victoria Barițiu din Orăștie. Expoziția țesăturilor adunate dela țărânce au organizat-o doamnele: Aurelia Boldea n. Barițiu, Maria Moța, Victoria Damsa, Maria Branga, Ana S. Vlad, Hedviga Muntean, Lucreția S. Damian și d-șoara Valeria Ștefănescu. Prezidente ale acestui comitet de aranjare au fost damele: Aurelia Boldea n. Barițiu și Victoria Erdélyi n. Bardosi, cari au dovedit foarte bun gust și pricepere.

Condamnat. Mercuri s'a desbătut la curtea cu jurați din Cluj procesul pornit împotriva „Foi Poporului” din Sibiu pentru articolul „Macedonia Ungariei”. Redactorul responsabil, dl Nic. Bratu a fost condamnat la 8 luni închisoare de stat și amendă de 600 coroane.

În memoria lui Körner. Logele bunilor Templieri sibiieni aranjează astăzi Vineri, în sala magistratului nostru, o serbare în memoria poetului Teodor Körner (1791—1813), supranumit „Tirteu al Germaniei”, celebru prin cântecele sale de război. Programul serbării conține recitări, o conferență și coruri. Intrarea: 50 și 20 bani. Începutul la orele 7 și jumătate seara.

Holera. Atât din Budapesta cât și din provincie sosesc știri liniștitoare cu privire la mersul holerei. Pretutindeni în țară a scăzut numărul cazurilor de imbolnăvire. Crește însă în Sărbia.

Băeat dispărut. Din Avrig a dispărut de câțiva timp băeatul de țaran Ion Spiridon. Copilul a fost văzut mai în urmă în apropierea unei groape de lângă comună. Groapa, adâncă de vre-o doi metri, în urma ploilor din urmă era plină de apă. Se presupunea, că băiatul jucându-se pe acolo ar fi căzut în apă și s'ar fi înecat. Cercetările însă au rămas fără rezultat. Așa alaltăieri i s'a găsit cadavrul în Răul-mare.

Dela târgul Sibiului. La târgul de toamnă al orașului nostru s'a adus de vânzare un însemnat număr de oi, și mai ales de vite cornute, cumpărarea însă a lăsat foarte mult de dorit. Eată câteva date: În 8 și 9 Septembrie, la târgul de oi, s'au adus 2424 bucăți, și s'au vândut abea 611, părechea cu 16—26 coroane. În 10 și 11 Septembrie, la târgul de vite conute, s'au adus de vânzare 15.835 bucăți (față de 11.599 din toamna trecută); s'au cumpărat 3226. Bui îngrășați s'au dat cu 92—104 cor. bucata, vaci cu 72—84 coroane. Bui de jug, cu 800 până în 1400 cor. părechea; viței cu 40—70 cor. bucata. În 12 și 13 Septembrie, la târgul de cai, s'au oferit spre cumpărare 1842 bucăți, din care s'au vândut 504, cu prețuri destul de slabe; în 14 și 15 Septembrie la târgul de mărfuri s'a făcut o considerabilă desfăcere de articole.

Târg în Săliște. Târgul de țară în comuna Săliște (comitatul Sibiului) se va ține precum urmează: Sâmbătă, în 4 Octombrie st. n, târg de oi și porci; Duminecă și Luni în 5 și 6 Octombrie târg de cai și vite conute, iar Marti în 7 Octombrie târg de mărfuri.

Regule sanitare. Eată câteva reguli de observat pentru combaterea epidemiei de holeră: 1. Înainte de toate se cere cea mai desăvârșită curățenie în casă și în curte; 2. Să se bea numai apă, care a fiert în clocot și răcită s'a păstrat în vas acoperit, — asemenea laptele să se bea numai după ce a fost bine fiert; 3. Poame, castraveți și alte alimente crude trebuie înlăturate, având să se consume numai alimente fierte; 4. În considerare că muștele răspândesc în mare măsură baciliul holerei, toate beuturile și mâncările să se țină acoperite; 5. La orice fel de spălare să se folosească numai apă feartă, — mâinile trebuie spălate totdeauna înainte de mâncare; 6. În interiorul latrinelor să se toarne cantitate potrivită de lapte de var; 7. Fiecare caz de holeră să se anunțe necondiționat autorităților, cari vor lua măsurile necesare; — cine nu face lucrul acesta, ia asupra sa o grea răspundere, căci din neglijența sa contribuie la răspândirea epidemiei și la primjduirea vieții semenilor săi.

Asasinatele în Europa. Cele mai multe asasinate se întâmplă în Italia, unde pe 28 milioane de locuitori se vin pe an în termin mediu 2672 de asasinați. În fața acestor cifre stă Europa centrală cu 147 milioane locuitori și cu 2529 asasinați în același timp. Nici Parisul nu stă prea îndărât în această jalnică statistică, căci în capitala franceză se fac pe an mai multe ucideri de om, decât în Berlin, Londra, Viena și București laolaltă. Asasinatele cele mai numeroase le găsim în America, unde mai anii trecuți tribunalele au rostit sentințe în 12,300 de cazuri.

Ministeriu pentru sport. În Rusia se organizează un nou ministeriu, și anume pentru îndeletnicirile sportive ale tinerimii școlare de toate categoriile. În institutele de învățământ rusești nu s'a făcut până astăzi absolut nimic în interesul dezvoltării corporale a tinerimii. Noul ministeriu, în fruntea căruia stă un general, va cultiva sportul și ca mijloc pentru combaterea multelor societăți politice, ce se înființează în imperiu. Studentul rus, din etatea cea mai tină, se ocupă cu ideile politice și cu reuniunile pornite tot în scopuri de politică; ear de educația sanitară a omului nu i s'a vorbit niciodată. Ministeriul sportului speră să obțină bune rezultate.

Teatru în Sibiu. În piesa *Ploaie de aur*, reprezentată aseară și furnizată de unul din autorii mai noi de opere, au avut roluri izbutite toate puterile de frunte ale trupei teatrale. În deosebi au primit multe aplauze damele Balla și Paxy, pentru cântările și dansurile executate, asemenea și pentru costumurile strălucitoare, purtate într-o scenă interesantă de carnaval. Opera, cu muzică ușoară și mlădioasă, a fost jucată peste tot cu temperament particular. Măne, Sâmbătă, se va da a doua oară; ear Duminecă seara a treia oară.

Din public*).

Mulțămită publică.

La petrecerea aranjată de „Reuniunea de muzică și cântări” din Câmpuri-Surduc la 7 Sept. 1913, cu ocaziunea adunării generale a desp. „Asociațiunii” au binevoit a contribui următorii Preasfințiți domni: Iuliu Orbonaș 5 cor; Dr. Ștef. Chirilovicu adv. 5 cor; Kis not. 4 cor. 40 fil; Sofr. Olariu preot, Dr. Alexandru Dragomir adv., Petru Oprițescu inv. Aron Lazăr comer. câte 3 cor; Văd. Reghina Dragomir, Longin Popa preot, Igretz Sebast. câte 2 cor; Ioan Cărmăzan, George Nicula, Nic. Lupu, Miron Oprescu preot, Ioanichie Oprescu preot, Iuliu Josan preot, Oliviu Sărbu cand. adv., Ioan Dimper, Teofil Florea, Ivante Berce, Ios. Leșnican, Dumitru Olariu câte 1 cor.

Pentru aceste marimonioase contribuiri aducem sinceră mulțămită.

Câmpuri-Surduc, la 13 Sept. 1913.
Romulus Burdă
cassier. Ioan Budoș
președinte.

Inteligența din Rășinari a aranjat o producțiune teatrală împreună cu dans în 28 Aug. st. n. Din prilejul acesta comitetul aranjator își ține de plăcută datorință a exprima cele mai vii mulțămiri sprijinitorilor și următorilor marimonioși contribuți: M. Lungu 520 cor., E. Dancăș 420 cor., E. Bratu 320 cor., Ilarie Ciucian 160 cor., M. S. C. și B. Dancăș câte 140 cor., Dna Dr. C. Bucșan și E. Todoran câte 120 cor., E. Cioran, V. Prie, I. Vidrighiu, R. Moga, câte 1 cor. I. Ciucian, N. Stoia, Humber și C. Droc, căpe 60 fil., A. Dancăș, S. Mateaș, T. Căliman câte 40 fil., M. Frățilă, A. Goga, Ș. Cioran, St. Albu, I. Isdrailă, M. Moga, I. Vidrighiu, E. Lungu și N. Droc câte 30 fil. Subtragându-se spele a rezultat un profit net de 85 cor., care s'a distribuit în modul următor: 80 cor. s'au dat la „Fondul cultural”, 5 cor. s'au dat direcțiunii școlare din loc la „Fondul pentru excursiuni școlare”.

Cu această ocazie ținem să mulțumim preotului M. Lungu, preș. școl., pentru bunăvoința ce a avut permițându-ne să ținem repetițiile în localul școlii.

Rășinari, în 7 Sept. 1913.

Comitetul aranjator.

Mulțămită.

Din incidentul trecerii la cele eterne a sumpului nostru fiu și frate Teodor Todoruț, fost distins student în a VII. cl. gimn., primind — parte în scris, parte verbal — dela numeroși P. T. domni și doamne exprimarea durerii prin sincerile lor manifestări de condolență, și neputându-le mulțămii special, venim pe această cale a le exprima adânc simțitele și călduroasele noastre mulțămite, precum și celor ce prin participare personală la actul funebrel ni-au dat consolare creștinească.

Butene, 4/17 Sept. 1913.

Jalnica familie.

Institutul „Model” de fete din Turnu-Severin,

sub direcțiunea d-nei Maria Justinian Ionescu, licențiată în filologie.

Curs primar și liceal după programa statului. Curs comercial, facultativ și grădina de copii.

Pe lângă studiul serios al acestor secțiuni, cea mai mare atențiune se dă limbilor străine (franceză, germană, engleză) și artelor frumoase: pianul, muzica vocală, vioara, pictura, desemnul, dansul, gimnastica.

Direcțiunea, având în vedere mai mult îndrumarea practică, va da mare extensiune lucrului manual: croitoria, lengeria, apoi gospodăria: bucătăria, economia casnică și tot ce depinde de menaj.

Localul institutului satisface toate condițiunile igienice, fiind situat pe Bulevardul Carol și str. General Manu, în 3 mari clădiri, cu camere spațioase așezate la soare, posedând curți vaste.

Personalul instructor și educator este ales numai din profesori titrați dela școlile statului și din profesoare străine cu titluri academice.

O îngrijire părintească, instrucțiune serioasă și educațiune solidă se dă fetelor încredințate acestui institut.

Se primesc eleve: interne, semi-interne și externe. Prețuri convenabile. Inscriserile se fac în orice zi dela 8—12 a. m. și 2—6 p. m. Cursurile încep regulat la 11 Septembrie. Prospective se trimit la cerere. Direcțoare: Maria Justinian Ionescu (născută Zaharia).

* Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 368/1913.

(256) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din **Petroșeni**, din protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs din oficiu cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român” în conformitate cu ordinul consistorial din 23 August v. a. c. Nr. 11.129 Școl.

Emolumentele sunt: 600 cor. dela popor prin repartitie, iar restul se cere dela stat; cvartir și lemne de foc.

Învățătorul ales e obligat a forma cor bisericesc.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul prescris, iar concurenții se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 31 August v. 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Hațeg:

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 888/1913.

(257) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala populară gr.-or. din **Cărpiniș**, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salar de 600 cor. din repartitie, iară restul dela stat. Cvatir în natură, relut de grădină 20 cor. și 2 stângini lemne de foc.

Concurenții au să-și aștearnă rugărilor lor cu documentele recerete în termen deschis la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mercurei.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Cărpiniș, la 3/16 Septembrie 1913.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 571/1913

(258) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română din comuna **Presaca**, tractul protopresbiteral al Abrudului, se scrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar fundamental 1200 cor., din cari 600 cor. dela popor, restul întregire dela stat votată deja prin rescriptul ministerial din 4 Iunie a. c. Nr. 77.274, cvartir și lemne de foc 2 stângini sau în bani 30 coroane.

Învățătorul ales este dator. a conduce copiii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie și a ținea școala de repetiție.

Cererile să se înainteze subsemnatului oficiu cu termenul deschis, iar concurenții să se prezinte în comună, spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 1 Septembrie 1913.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 522/1913

(227) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător vacant la școala confesională gr.-or. rom. din **Boholt**, protopresbiteratul Deva, se deschide concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 600 cor. salar fundamental, și anume: 531 cor. 39 fil. din repartitie pe popor, 68 cor. 61 fil. din 5% după darea directă, — restul se va cere dela stat.

2. Cvatir natural în edificiul școlii.

3. Lemne de foc 4 metri.

4. 1/4 jugăr grădină.

Concursurile instruite conform normelor în vigoare sunt a se înainta în termenul prefipt oficiului protopopesc al Devei.

Concurenții înainte de alegere au a se prezenta la biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru de a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și pentru a face cunoștință cu poporul.

Dela candidatul ales să pretinde ca în Dumineci și sărbători să cerceteze biserică, respective să conducă pe elevii săi în biserică spre a cânta răspunsurile liturgice.

Deva, la 8 August 1913.

Oficiul protopopesc gr.-or. al tractului Devei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 4295/1913

(254) 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **vicenotar** în comuna **Kisapold**, (cercul Szerdahely, comitatul Szeben), dotat cu 1000 cor. salar anual, prin aceasta public concurs și convoc pe reflectanții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform §. g) art. I. din 1883, respective §. 3, art. XX. din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor de până acuma subsemnatului oficiu pretorial până în **30 Septembrie 1913**, cunoașterea în vorbire și scris a limbei române se recere necondiționat. Ziua de alegere se va defige ulterior.

Szerdahely, la 12 Septembrie 1913.

Primpretorul cercual:

Dr. Bruckner.

Nr. 11,248 Plen. 1913.

(247) 3-3

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan gr.-or. român din Sibiu, dă în întreprindere pe 6, eventual pe mai mulți ani

„Hotelul Orient”

din Sibiu, Piața Hermann Nr. 8, zidit cu tot confortul din nou cu 60 camere pentru pasageri, mobilat cu mobila cea mare, locuință pentru hotelier, pentru personalul de serviciu și Restaurant, toate provăzute cu încălzire centrală, garaje pentru automobile, și alte apartinente necesare, ghețar etc. — cu începere din **1 Decembrie 1913**, eventual **1 Ianuarie 1914**.

Oferenții să-și înainteze oferta la subscrierul Consistor până la **15 Octombrie 1913**, arătând condițiunile sub cari vor să ia hotelul în întreprindere.

Oferente închise, sigilate și provăzute cu timbru de 1 cor. se pot face și separat numai pentru hotel, sau numai pentru Restaurant.

Oferenții vor depune vadiu de 2000 coroane garanție, iar celce rămâne antreprenor va întregi vadiul la suma egală cu 1/2 aranda anuală, în hârtii de valoare acceptabile, ori libel de depunere, care va rămânea în cassa consistorului până la expirarea contractului, având antreprenorul dreptul la interese.

Oferentele se deschid la 3 zile după expirarea termenului și în acest timp se va decide asupra ofertelor intrate, respective se va alege arândatoarele.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului arhidiecezan, ținută la **22 August (4 Septembrie) 1913**.

Consistorul arhidiecezan
ort. rom. al Transilvaniei.

Nr. 496/1913

(228) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc împreunat cu postul cantoral dela școala confesională gr.-or. din **Medeșfalău**, protopresbiteratul M.-Oșorhei se scrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1200 cor. și anume dela biserică 270 cor. dela popor 200 cor., venitele cantonale 130 cor., restul de 600 cor. ajutor votat dela stat.

2. Cvatir în edificiul școlii.

3. 1/4 jugăr grădină.

Pe lângă alte datorințe impuse prin lege și regulamentele în vigoare — alesului respective instituitului învățător la acest post i-se impune ca datorință a conduce elevii la serviciile divine din biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice, și a forma un cor cu tinerimea adultă.

Petițiunile concursuale înzestrate cu documentele recerete să se aștearnă subscrierului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Până înainte de alegere cu 8 zile concurenții au a se prezenta în comună spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Murăș-Oșorhei, 12/25 August 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 411/protop. 1913.

(249) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala populară confesională din **Ernea**, protopresbiteratul Mediașului se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salar de 1000 coroane și anume în suma de 800 cor. din repartitie, iar 200 cor. dela Prea Ven. Cons. arhid. restul s'a cerut dela stat. Cvatir în natură și relut de grădină 20 cor.

Învățătorul ales e dator a cânta în Dumineci și sărbători la strană, a conduce copiii de școală la biserică, iar cu tinerimea adultă a cânta la liturghie.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, ar concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-și arăta destoinicia în cântarea bisericească și a face cunoștință cu poporul.

Mediaș, la 26 August 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopop.

Ad. Nr. pp. 960/1913

(223) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională rom. or. din comuna **Bontida**, prin aceasta se deschide concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 800 cor. salar anual din repartitie dela popor.

2. Cvatir liber în edificiul școlii și 1/4 jugăr de grădină.

Întregirea salariului învățătoresc și cvincvenalele se vor cere dela stat pe baza documentelor alesului.

Alesul învățător va fi dator, ca în Dumineci și sărbători să cânte cu elevii în cor răspunsurile liturgice în sf. biserică.

Concurenții au a-și așterne suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare subscrierului până la termenul susindicat și a se prezenta la Sf. biserică în vre-o zi de Duinecă sau sărbătoare ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 10 August 1913.

Oficiul protopresbiteral rom. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tulu Roșescu
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 3.50 + porto 30 fil.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (133) 11-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețouranturi ilustrate gratis.

